

DEBRECZENI ÚJSÁG

ELŐFIZETÉSI ÁR:
HELYENKÉNT:
 Félévre . . . 4 kor. — III. Félévre . . . 4 kor. — III.
 Negyedévre . 3 kor. — III. Negyedévre . 4 kor. 50 fl.

Feladvány szerkesztés és lapnyújtás
THAN GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL

Debrecen, Főter Lamprecht-palota, földszint az udvarban hátul.

Khuen második küldetése.

— Távirati tudósítások. —

Bécs, augusztus 17.

Meglepetés volt Bécsben is gróf Khuen második kihallgatása a királynál és ismételt látogatása külügyminiszternél. — Kiderült, hogy a lemondott magyar miniszterelnök kihallgatása nem volt befejezése missziójának, hanem bevezetése egy új, második misszióinak. Hogy bukott államférfiu oly messzeterjedő megbízatást nyerjen, mint a milyennel — mint alább látni fogjuk — Khuen-Héderváry Budapestre visszatér, az legritkább esetek egyike. Arra mutat, hogy Khuennal még nagy tervei vannak a koronának.

Tudósítónknak módjában volt olyan helyről szerezni értesülést Khuen második küldetéséről, a mely föltétlenül illetékesnek tekintendő. Ez a forrás így ismereti a mai nappal kezdődő válságos időkre az illetékes tényezők terveit.

A szabadelvűpárt ujjszervezése.

A legutóbbi idők eseményei azt a meggyőződést keltették a koronánál, hogy a közjogi ellenzék meglepő sikerei a sza-

badelvűpárt szervezetlen állapotából magyarázhatók. Ezért hagyta meg Ischlsen a király a lemondó Khuennek, hogy képviselői mandátumát tartsa meg és maradjon a szabadelvűpárt kombatáns soraiban. Khuen tehát mintegy az udvar expozíciójának maradt a pártban. Bécsi kihallgatása alkalmával a lemondott miniszterelnök arról is tájékozhatta az uralkodót, hogy a szabadelvűpárt *hogyan és miképpen hozható olyan állapotba, hogy hatósabban támogathassa a jövőendő kormányt.* A korona ezek után nemcsak azzal bizta meg gróf Khuen-Héderváryt, hogy támogassa, hanem hogy *kezdeményezze is a szabadelvűpárt ujjszervezését.* A visszatérő bukott miniszterelnök tehát nem lesz közlegény mint volt Tisza, hanem felülről kinevezett generálisként vonul be a Lloyd-klubba. Mint ilyen, már ma megkezdte az érintkezést a szabadelvűpárt vezérferfiaival. Bizalmas tanácskozásokat fog folytatni valamennyi árnyalat vezérferfiaival. Ezeket kell arra indítania, hogy nyíltan ismertessék meg vele — gróf Khuennel — és a szabadelvűpárttal programjukat. Igen valószínű, hogy a számba jöhető vezérferfiak bármelyikének programja alapján eléggé szervezhető lesz a szabadelvűpárt arra, hogy kormányfentartó többséget alkosson. Aszerint, a mint egyik vagy másik államférfiu programja nem tetszik a mai szabadelvűpárt valamelyik csoportjának, ez a csoport *ki fog válni* ugyan, de a

korona körében úgy hiszik, hogy ezzel a szabadelvűpárt erősebb lesz.

A király tanácsosai.

Gróf Khuen feladatának második része az lesz, hogy a király elé hivandó tanácsosokat informálja arról, hogy milyen irányban kell tájékoztatók az uralkodót. A lemondott miniszterelnök szerepe nem pusztán formai, mint más-kor szokott lenni. A király elé menő államférfiak ma sokkal nagyobb felelősséggel terjesztik elő tanácsaikat, mint más-kor. Eppen ezért gróf Khuen igen beható tanácskozásokat folytat velük a kihallgatás előtt. Nem ringatja magát ugyan abban a reményben, hogy lényegesen befolyásolja e politikuskokat, de kétségtelen, hogy előkészítheti őket arra, hogy *milyen kérdésekre* kell válaszolniuk az uralkodónak. Igen kényes kérdések azok. — Azoknak, a kik a király elé mennek, már jó eleve tájékoztatva kell lenniök felőlük.

A király első sorban az országgyűlés két házának elnökeit, gróf Csáky Albint és gróf Apponyi Albertet fogja pénteken fogadni. Utánuk gróf Szápáry Gyula és gróf Andrássy Gyula következnek, mint a legutóbbi delegációk elnökei. Gróf Tisza István mint a multkori deszignált miniszterelnök, dr. Wekerle Sándor mint volt miniszterelnök és mint a király multkori tanácsosa kerül kihallgatásra. Hieronymi Károlyt és Lukács Lászlót szintén meghallgatja a király. *Másokat nem.* Ez eldöntött dolog.

Tárgyalások az ellenzékkel.

A király elé menő tanácsosoknak arról is kell tájékoztat-

A női kedvességről.

Nem feltétlenül szükséges, hogy az asszony szép legyen, azonban hogy kedves legyen, az elengedhetetlen. A kedvesség ragyogóvá teszi a szemet és üdévé a kedélyt, bájít ad a legkisebb és legjelentéktelenebb munkásnak is. Az ember szívesen nézi a kedves asszony lágy, nyugodt és biztos mozdulatait, beszédének kedvessége elragadja és kedves mosolya gyönyörűséggel tölti el.

A szépség, a büszke és győzedelmes, gyorsan mulandó, ám a kedvesség megmarad s a kinek megadatott, hű kísérője marad annak még akkor is, mikor a szépség már eltűnt, midőn az arcon reddőt vonnak az évek s a haj megsűrűkül, az arcáról pedig eltűnnek a rózsák. Gyakran csodálkozunk azon a vonzóerőn, a melyet egy-egy nem szép, nem is kacér, szelid kedélyű asszony, sőt olykor matrona is fiatalra és öregre, férfira és asszonyra gyakorol.

Ha keresnők ennek az okát, hamar rájövönénk, hogy ennek titka az illetőnek kedves lényében rejlik. Ha egy emberben a test és lélek kedvességét egyesülve találjuk, a kellemnek és szeretelméltóságnak oly szimpatikus vegyülete áll előttünk, a melynek varázsa alól senki sem vonhatja ki magát.

Az asszonyi báj a legcsekélyebb dolgokat és munkát is megnesemíti s egyedül a kedvességével képes magához és otthonához láncolni férjét az asszony a házban, a családban, a mindennapi életben, mint a társaságban. A kiben valódi kedvesség lakik, az épp oly kedves egyszerű ruhában, mint pazar toalettban.

A kedvesség a természettől nyert adomány ugyan, ám azért ápolni és fejleszteni kell, mert akárhányszor ott rejtőzik a lélek szunnyadó erői közt. Aki a természettől nincs megáldva kedvességgel, ott persze hiába várjuk annak meg-

nyilatkozását, de ha csak szikrája van is meg valakiben, már megérdemli, hogy kifejlesztessék, mert sokaknak szolgál öröme.

A mai fiatal leányok nem becsülik meg eléggé a valódi kedvesség báját és értékét; ha látja az ember gesztikuláló, hangosan vihogó, gyakran szinte bursikóz viselkedését fiatal leányok seregét, a mint az iskolából hazafelé tartanak, gyakran kérdi az ember magától: hol marad a női báj! Ez a fiatalág nyers szeret lenni, nem szeliden lágy és simulékony, pedig ez utóbbi mily bájosná tudja tenni a viruló fiatal alakot.

Régebben többre becsülték a női kedvességet; itt az ideje, hogy az anyák újra több figyelet fordítsanak erre és a leányaikba beoltani igyekezzenek ezt a nemes, finom, mindenkinek gyönyörűséget szerző szép tulajdonságot.

Tolnai Dániel cipőraktára

Fiacz-utca 49. szám. postával szemben.

ajánlja ujdonságait a legdivatosabb nyári cipőkben hölgyek, urak és gyermekek részére.

Laza-tennis- és korcpárczipők nagyválasztékban.

nioz az uralkodót, hogy milyen alapon létesíthető a megegyezés az ellenzékkel. Ez a legkéményebb dió. Attól félnek elsősorban, hogy bármily engedményekkel is jöjjenek, mindig akad egy árnyalat az ellenzéken, mely ezt is kevesli és elfogadása esetén nemcsak új agitációt kezd, hanem újra obstrukcióba kényszeríti a már leszerelt csoportot. Gr. Khuen missziója arra is kiterjed, hogy közvetett uton újabb tárgyalásokat kezdjen az ellenzékkel. A cél az, hogy megtudják: mi az ellenzék követeléseinek a maximuma, melyen túl egyik árnyalat sem megy. Engedményeket hoz bármely kormány, a mely jön. De mielőtt az engedmények mértékét megállapítanák, egységes állásfoglalásra akarják bírni az ellenzékét. A korona elé menő tanácsosokat gróf Khuen arról is informálni fogja, hogy milyen eredménnyel végződtek a tárgyalások az ellenzékkel. E mellett azonban maguk, a korona elé menő tanácsosok is tájékozódni fognak az ellenzék szándékairól és esetleg velük szemben elfoglalandó álláspontjáról. Azt Bécsben is elismerik, hogy az ellenzék lesz a legnagyobb befolyással a válság megoldására. Megbízást kormányalakításra csak az kaphat, a ki teljes garanciákat tud nyújtani a koronának az ellenzék leszerelésére.

Az osztrák tömörülés.

Most már világos, hogy a korona tanácsosai a hadsereg kérdését közös ügynek tekintik. Az elintézésre éppen ez a felfogás van a legnagyobb befolyással. Napok óta folynak az osztrák politikusok tanácskozásai. Az osztrák miniszterelnök, a Landwehr-miniszter, az uralkozó két elnöke egymás között behatóan megvitatták azt az álláspontot, a melyet Ausztria a magyar nemzeti követelések tekintetében el akar foglalni. Az osztrák sajtóban ugyesen szítják az agitációt a nemzeti engedmények ellen. A német nemzeti és keresztény-szocialista pártok pedig már azt hirdetik, hogy inkább personál unió, mint kétnyelvű közös hadsereg. „Fenyegetik” Magyarországot, hogy a kiegyezésből nem lesz semmi, mert megobstruálják az osztrák ellenzéken.

A koronát erősen befolyásolta ez az osztrák tömörülés, Körber lemondási komédiája megtette a hatását és Körbernek csakugyan igaza volt, mikor ischli utjából hazatérve így dicsekedett:

— *Bírom a Felső ígérését, hogy megkérdezésem nélkül mit sem tesz a magyar katonai kérdésben.*

A király elé járuló tanácsosoknak egyik feladata az lesz, hogy megjelöljék azt az utat, melyen Ausztriával kikerülhető az összeütközés.

A király kérdései.

Három kérdésre kell kielégítő választ adni a király tanácsosainak. Ezek:

1. Milyen program alkalmas a szabadelvű párt tömörítésére?

2. Milyen alapon köthető végleges megegyezés az ellenzékkel?

3. Milyen magatartást kell tanúsítani Ausztriával szemben?

Az az államférfi, a ki e három kérdésre kielégítő választ fog adni, az kap megbízást a koronától a válság megoldására. Illetékes forrásból jelentjük, hogy gróf Khuen maga nem számít ilyen megbízásra. Az ő feladata csupán a kibontakozás előkészítése. A kibontakozás végrehajtása a jövődi miniszterelnök feladata lesz.

Katonai tanácskozások.

Tegnap és ma a király katonai tanácsosai tárgyaltak a magyar kérdésben. Beck tábornok, Boifras főhadsegéd, Pitreico közös hadügyminiszter és Welschheim Gyula osztrák Landwehr-miniszter vesznek részt ezeken a tárgyalásokon. Jekelfalussy tábornokot, a kinek pedig nagy része van a véderőtvény reformjában, sem Kolozsváry honvédelmi minisztert be nem vonták a tárgyalásokba. Ellenben gróf Khuen állandóan összeköttetésben marad az osztrák tanácsosokkal. Ez a tanácskozás permanens marad az egész héten. Igen valószínű, hogy Beck és Boifras elkísérik a királyt Budapestre. Beck azonban csak a hó 24-ig marad Budapesten, mert akkor a galiciai tarczgyakorlatokra kell mennie.

A válság igen hosszú lesz.

A korona és tanácsosai úgy gondolkodnak, hogy ezuttal alaposan és véglegesen kell megoldani a válságos kérdéseket. A válság épen ezért soká el fog húzódni. A király csak 21-én, pénteken kezdi meg kihallgatásait Budapesten. A kihallgatások előreláthatólag csak szombaton érnek véget, mert a magyar tanácsosokon kívül a király többször fogja fogadni báró Becket és gróf Khuent. Vasárnap amugy sem történhetik semmi. Hétfőn kezdi tárgyalásait a deszignált miniszterelnök a szabadelvű párttal. Azután következnek a tárgyalások az ellenzékkel. Mindez napokat vesz igénybe. Szeptember eleje előtt aligha mutatkozik be az új kormány a képviselőházban.

Az ellenzék ülést kér.

Arról értesülünk, hogy a függetlenségi-párt a jövő héten egyik napjára egybe akarja hívni a képviselőházat. Még pedig oly időben, mikor a király Budapesten van. Az egybehívásra oly

indokolással kérik az elnököt, hogy a parlamenti bizottság jelentése sürgős tárgyalást tesz szükségessé.

Khuen Budapesten.

Gróf Khuen-Héderváry Károly miniszterelnök, a ki a két ünnepnapot családjával Héderváron töltötte, ma reggel Budapestre érkezett és látogatásait a mai délelőtt folyamán megkezdte.

Egyház és iskola.

A debreceni lelkészválasztás.

A függetlenségi-párt akciója.

Debrecen, augusztus 18.

A debreceni református egyházmegye esperese Dávidházy János holnap délelőtt 9 órára tüzte ki a döntést Mitrovics Gyula örökösének betöltése ügyében. Délelőtt 9 órakor jönnek össze a hívek a Nagytemplomba s Dávidházy János esperes felszólalására nyilatkozni fognak, vajjon Szele György meghívását óhajtják, vagy pedig pályázat elrendelése mellett foglalnak állást.

Az utóbbi napokban különösen erős mozgalom indult meg Szele György meghívása ellen. A függetlenségi-párt elnöksége vette kezébe a papválasztás ügyét. Határozata az, hogy a híveknek nem szabad feladni alkotmányos jogukat — s a pályázat elrendelése mellett kell nyilatkozniok. Ezzel szemben a Szele-párt természetesen ragaszkodik jelöltjéhez s annak meghívásától nem áll el. A Szele-párt rendkívül erős, úgy, hogy a győzelem nagy reményével megy bele a holnapi választási küzdelembe.

A függetlenségi-párt elnöksége Szele György meghívása ellen kiáltványban tiltakozik. A kiáltványból közöljük az alábbi részt:

Tisztelt választó polgártársak! Egyházi szervezetünknek megfelelő s törvényeinkben gyökerező presbyteri határozat a kisebbség által megfelelőbbetvén a Nt. Esperesi hivatalhoz. Esperes ur pedig, a felebbezés folytán nem tett eleget a presbyterium határozatának, hanem a felebbezők álláspontjára helyezkedve elrendelte, hogy augusztus 19-én a választó polgárok a nagytemplomba összehívassanak arra nézve, hogy a választást meghívás után, vagy pedig ősi egyházi jogunk szerint pályázat útján kívánják betölteni. Most tehát rajtunk a sor és egyházunk iránti kötelesség, hogy egyházi törvények által biztosított jogunkat választás által érvényesítsük. Ne engedjük, hogy a minket képviselő érdekes presbyteriumunk határozata semmibe se vétessék!

Kérésünk tehát hozzátok ref. egyh. választó polgártársaink az, hogy a megüresedett lelkészi állás betöltésére irányuló esperesi határozattal ref. Nagytemplomunkban augusztus 19-én, reggeli 8 órára kitűzött gyűlésre minél számottevőbben s okvetlenül jelenjete meg és szeretett egyházunk érdekében élőszóval jelentsetek ki, hogy a megüresült lelkészi állást pályázat által való választás útján kívánjatok betölteni, mert őseink által szerzett egyházi jogainkat megcsorbítani nem engedhetjük.

A mint a kiáltványból látható, erős küzdelemre lesz kilátás a holnapi napon. A függetlenségi-párt erős akciót indított, ezzel szemben azonban a Szele-párt sem áll tétlenül. Mindenesetre kívánatos, hogy a választási küzdelem nagyobb hullámo-

Figyelem!

Az őszi áruk elhelyezése miatt összes nyári áruk tetemesen leszállítva. Jó mosó kártonok 17 kr. métere, batiszt, zefir 15 kr. métere, angol zefir 90 kr. helyett 47 krajczár.

Asztalos József Debreczen

Kossuth-utca.

kat ne verjen s békés megegyezés útján töltessék be Mitrovics Gyula öröke. És ez, a debreceni hívek higgadságát ismerve, nem is lesz nehéz dolog.

VIDÉK

Katasztrófák a Tátrában.

— Saját tudósítónktól. —

Igló, augusztus 17.

A legutóbbi napokban két nagy turista szerencsétlenség történt a Tatra hegyei között. Néhány nap előtt három lengyelországi fiatalember vezető nélkül indult neki, hogy a tarpataki völgy felől mármátszák a lomnici csucstól. A csucstól el is érték és ott a társaság egyik tagja, Lustgarten krakkói mérnök elvált társaitól, hogy a Jordán uton keresztül a Zöld-tóhoz menjen.

Azóta nyoma veszett. A szerencsétlen ember lezuhant. Dr. Müller fűrdőorvos két csendőr és öt vezető kíséretében Lustgarten keresésére indult és tegnapelőtt meg is találták összezuromlott holttestét a Rézpad hómezője közelében. A holttestét Késmárkra s onnan Lembergbe szállították.

Tegnapelőtt két ur és egy hölgy egy vezető társaságában lezuhantak a gerlachfalvi csucsról.

Kilétüket még nem állapították meg. Holttesteik felkeresésére ma egy egész expedíció indult el.

Ugron Gábor körútja. Szilágy-Somlyó nagyhirű országos képviselője, tegnap elment a románok választóköhéhez is. Hosszu kocsisor kísérte ki tegnap délelőtt Gyümölcsésésre, hol az egész Rézpalja várta már. A község határában Bucos Simon lelkész üdvözölte a képviselőt, majd a községben Szilágyi Károly jegyző fogadta. A nagyhatású beszámoló a lelkész tolmácsolta román nyelven. — Délután Hidvégen tartott beszámoló, hol a győrtelkiek is szép számmal jelentek meg. A beszámoló a Horvát-kastélyban tartotta meg Ugron, a román nyelven való tolmácsolást pedig Vékás Ágoston lelkész vállalta magára.

Egy gyermek tragédiája. A Kaba-nádudvari vasút építésénél alkalmazott Fuchs mérnököt nagy szerencsétlenség érte. Egyetlen, egy 10 éves fiát, ki messze idegenből jött anyjával apját meglátogatni, hirtelen elragadta egy félelmes betegség a croup (állhártyás gége-lob) mely a gyermekek réme és veszélyessége tekintetében a difteritist is felülmúlja, mert ellene egyáltalán nem lehet védekezni. A két kabai orvos egymást felváltva éjjel-nappal a gyermek mellett volt, mindent megpróbáltak, még légeszemetést is alkalmaztak, de a bajon nem tudtak segíteni, a gyermek 5 napon sulyos betegség után kiszendetett. Elszomorító látvány volt, midőn a gyermek anyja a kis halott fölött keservében ruháját szeszszagatta, majd alátlan összeesett és még ma is sulyosan fekvő beteg. Az orvosok nem is remélik, hogy valaha felépül, mert a szerencsétlen asszonyon az eimezavar jelei mutatkoznak.

Hangverseny Parádon. Zajosan ünnepelték a múlt vasárnap Dekner Johanna budapesti hegedűművésznőt Parádon. A művésznő, Routhfeild londoni zongoraművész közreműködésével hangversenyt tartott és eladott zeneszámaint, köztük: Vieuxtemps és Sarasato nagy alkotásait, riadó tapsokkal jutalmazták. A hangversenyen külföldi és magyar előkelőségek nagy számmal voltak jelen. Ott volt Károlyi Mihály gróf is.

Megszökött könyvelő. Miskolcra írnak: Bródy Mór, a Szikszói Hitelintézet

könyvelője nagyobb összegeket sikkasztott el a banktól, azután megugrott. — Bulyovszky Gusztáv kir. ügyész nyomában a feljelentés után kiadta a sikkasztó könyvelő ellen az elfogatási parancsot, melynek alapján Horvát Károly kapitány azonnal elrendelte a sikkasztó országos körözését. A fővárosi rendőrség Horváth kapitány megkeresése folytán értesítette a miskolci rendőrséget, hogy a körözött sikkasztó járt ugyan Budapesten, de innen már napokkal azelőtt Ruttká felé vette útját. Mivel valószínű, hogy Bródy Mór Amerikába készül, Horváth kapitány a hamburgi és brémai rendőrséget kereste meg, esetleges letartóztatása iránt. Az elsikkasztott értékpapírok összege eddigi megállapítások szerint meghaladja az 5000 koronát, de nem lehetetlen, hogy jóval nagyobb összegeket sikkasztott el.

HIREK

Éjjeli posta.

Péter szerb király beteg.

(Saját tudósítónktól.)

Egy Belgrádból érkezett magán levél, a mely egy előkelő fővárosi kereskedőcéghez szól, arról értesíti, hogy Péter szerb király komoly beteg. Betegsége — úgymond a levél — komoly aggodalomra ad okot, noha a király fenjár, kel és lehetőleg azon van, hogy baját észre ne vegyék.

Péter király már Genfben volt beteg. Már akkor kinezta egy régi, makacs torokbaja és e miatt kétszer operációnak is vettette alá magát.

Péter királynak orvosai azt a tanácsot adják, hogy tartózkodjék minél többet az ágyban, a hol pihenhet és legyen azon, hogy minél kevesebbet menjen ki az utcára, a melynek por és párateli levegője csak ártalmas neki.

A konakból kiszivárgott hírek szerint a királyt operálni fogják.

× Nagy razzia a fővárosban. (Éjjeli express tudósítás.) Nagy razzia tartott az éjjel a rendőrség a gróf Halter-utca 50. sz. alatt levő Neugebauer-féle nyilvános iáncteremben, a bakák és facér cselédek gyülekező helyén. A rendőrség nem keveseb, mint 104 egyént tartóztatott le, a kik közül 34 beteg cselédet a Rókus-kórházba kellett szállítani.

× Rejtélyes mérgezés. (Éjjeli express tudósítás.) A tizedik kerületi rendőrkapitányság titokzatos haláleset rejtélyes szárait kutatja. Egy szerencsétlen asszony haláláról van szó, a ki az elmúlt éjjel kinos halállal halt meg, a vizsgálat eddigi adatai szerint mérgezés következtében. A mérgezés akkép történt, hogy az orvosságát véletlenül méreggel cserélték fel s ez okozta halálát. A titokzatos eset részletei ezek: Vasárnapról hétfőre viradó éjjel 1 óra tájban a mentőket a Gyömrői-ut 66. számú házba hívták Becker Ádám rézműves lakására. A gyorsan megjelent mentők jelzett helyen a Becker feleségét találták, a ki a gyöttrő fájdalomtól valóságos orjögöngött. A szenvedő asszony szája habzott valami sárgás színű anyagtól s csakhamar látni való volt, hogy mérgezés történt. — A család előadása, szerint Beckerné fogzülleti gyuladásban szenvedett s előző napon orvoshoz fordult. Az orvos gyógyszerrel rendelt s az éjjel, mikor az asszonyt fájdalom támadt a fogán, leányától kért az orvos-ságból. A leány egy kanállal beadott s ez okozta a mérgezést. A mentők a szegény asszonyt a Rókus-kórházba szállították, a hol egy óra mulva iszonyu kínok között meghalt. A tizedik kerületi kapi-

tányság azonnal megindította ez ügyben az eljárást s a vizsgálatot Prinz Jenő fogalmazót bízta meg. A vizsgálatot rendkívül megnehezíti és az ügyet még titokzatosabbá teszi az a körülmény, hogy az állítólagos orvosságos üveg, a melyből a betegnek még az éjjel beadtak, reggelre eltűnt s így most még nem lehet megállapítani, hogy mit tartalmazott s hogy kit terhel a felelősség. Beckerné leányát a vizsgálatot vezető rendőrfogalmazó ma délelőtt hallgatta ki, egyúttal elrendelte a holttest felboncolását a végből, hogy megállapítható legyen, milyen méreg pusztította el a szegény asszonyt.

× Öngyilkos aggastyán. (Éjjeli express tudósítás.) Berlinből jelentik: Bauer Sándor 78 éves háztulajdonos az este a Wagner-gasseban levő lakásán föbe lőtte magát és meghalt. Öngyilkosságának oka betegség.

× Tekintetes József Ágost főherceg. (Éjjeli express tudósítás.) A honvédelovakat bekivánták a gazdáktól. Az egyik gazda lovát nagyon leszóltta József Ágost főherceg, a ki a lovassági laktanyában a lovak fölött szemlélet tartott: — No a kend lova rossz koszon élt, fordult az egyik gazdához.

— Már kérem magam valom, hogy sehol ez a hitvány dög olyan jó koszon nem élt, mint nállam. Higyje el nagyságos ur.

— Hát elhiszem, válaszolta a főherceg. De kigyelmed meg higgye el, hogy én nem vagyok nagyságos, hanem csak tekintetes ur.

UJDONSÁGOK

Felvilágosítás

a lelkészválasztás ügyében.

Pár nappal ezelőtt, külön nyomtatványban egy „Felhívás” jelent meg és osztották szét az egész városban.

Ez a „Felhívás” a „Debrecen” tegnapi, hétfői számában is közzététett.

A külön nyomtatványban megjelent „Felhívás” alatt „Elnökség”, de a lapban közzétett „Felhívás” alatt már „A függetlenségi-párt elnöksége” aláírás olvasható.

Mi, a legbiztosabban tudjuk, hogy a függetlenségi-pártnak sem az intézőbizottsága, sem bármely más hivatalos organuma a lelkészválasztás ügyében össze nem hívatott, meg nem kérdeztett és határozatot nem hozott; a miből önként folyik, hogy bárkik vagy bárki szerkesztette és bocsátotta közre a „Felhívás”-t, arra a párttól meghatalmazást nem nyert, sőt köztudomásu dolog, hogy a függetlenségi-párt, a múlt évben történt lelkészválasztás alkalmával, ismétlen kimondotta, hogy a lelkészválasztást politikai pártkérdésnek nem tekinti és mint párt, a lelkészválasztás ügyébe nem avatkozhatik.

Csodálkozással látjuk tehát, hogy e „Felhívás” és éppen „A függetlenségi-párt elnöksége” aláírással megjelenített a párt meghatalmazása nélkül és a tavaló hozott határozat ellenére.

Egyébiránt ki kell jelentenünk, hogy biztos tudomásával birunk annak, hogy az a Felhívás nem is a függetlenségi-párt elnökségétől származik.

A mi pedig magát a cikk tartalmát illeti, arra a következő megjegyzéseket tesszük.

Azt mondja a „Felhívás”, hogy a presbyterium azt a határozatát, melyben a lelkészi állás betöltését, nem meghívás, de pályázat útján kívánta, egyházunk

szervezeti szabályaiban és a törvényekben gyökerező joga alapján hozta.

Ez az állítás azonban vagy teljesen téves, vagy pedig a választók félvezetésére van szánva.

Egyházi szervezeti szabályzatában ugyanis, idevonatkozólag semmi rendelkezés nem foglaltak, egyházi törvényeink pedig s azoknak 199. és 200-ik szakaszai világosan és minden kétséget kizáró módon rendelik, hogy azon esetben, ha az egyházi választók kétharmad része, egy jelöltben állapodott meg s annak személyével kívánja a lelkesi állást meghívás utján betölteni, ennek a kérdésnek eldöntésére, a presbyterium semmiképpen bele nem szólhat és egyedüli joga és kötelessége annyiból áll, hogy a választók ez iránti nyilatkozatáról, az esperesi hivatalnak, 8 nap alatt jelentést tenni tartozik.

A presbyterium azonban törvény ellenére, teljesen jogtalanul és illetéktelenül, e kérdésben 9 szótöbbséggel határozott és a pályázat utján való választást redelte el, mi által magát a világosan szóló törvényt szavazta le s a választók kétharmadrészét, a leszavazott törvényben gyökerező meghívási jogától fosztotta meg.

A választók félvezetésére, azt is állítja a „Felhívás”, hogy az esperes ur, azért rendelte el a választóknak augusztus 19-ére összehívását, hogy nyilatkozzanak az iránt, miszerint meghívás avagy pályázat utján kívánna-e választani?

Az esperes ur azonban, a presbyteriumhoz leküldött határozatában nem ezt, de a nt. Szele György ur meghívás utján megválasztása iránti eljárást rendelte el és a választók e végett hívtak össze folyó augusztus hó 19-ik napjának d. e. 9 órájára a nagytemplomba.

A „Felhívás” jobb tudomása ellenére, még fel is szólítja a választókat, hogy az általa veszélyeztettnak mondott választói jog megvédésére, a kijelölt időben és helyen jelenjenek meg, holott kétségenfelül áll, hogy az esperes ur, mindenképpen a törvényhez alkalmazkodva annak alapján rendelkezett és a választók joga, az esperesi határozat által nem csak meg nem sértetett, sőt éppen az esperesi határozat az, mely az összes választók kétharmadrészének, a presbyterium által elkozbolni szándékolt jogát megvédelmezte.

Ezekből kétségenfelül, hogy az egész felhívás csak a választók félvezetését célozza, de mi biztosan hisszük és reméljük, hogy a nt. Szele György lelkész ur mellé pártkülönbőség nélkül sorakozott választók közül, senkit megtevésztetni nem fog.

Debrecen, 1903. augusztus 18.

A Szele-párt végrehajtó-bizottsága.

* **A király születésnapja.** Alkotmányosan uralkodó királyunknak ma van a 73-ik születésnapja. Hazafias örömmel üli meg ezt a napot az egész ország s az ünneplők sorába ott lesz Debrecen város hivatalos képviselője is. A 73-ik születésnapot az egyes hitfelekezetek templomaiban tartandó istentiszteletekkel üli meg Debrecen. A polgármester vezetése mellett részt vesz ezen istentiszteleteken a városi tisztikar s a törvényhatósági-bizottság. A gyülekezés fél 8 órakor lesz a városháza nagytermében. Innen vonul a menet Kovács József polgármester vezetésével 8 órakor a nagytemplomba, a hol Csiky Lajos theológiai tanár fog imát mondani. Innen

a küldöttség 9 órakor a római katolikus templomba vonul, a hol ünnepélyes nagy mise lesz, melyet dr. Wolafka Nándor püspök mond fényes segédlettel. Tíz órakor a Deák Ferenc-utcai izr. templomban Krausz Vilmos főrabbi tart istentiszteletet. Ezen is részt vesz a hivatalos küldöttség. Az autonom orthodoxok pásti-közi imaházában ma reggel 6 órakor lesz az istentisztelet.

* **Személyi hírek.** Sas Béla főiskolai tanár, konventi jegyző matlárházi üdüléséről hazaérkezett. — Rocssel Odön tábornok, közöhadügyminiszteri osztályfőnök Debrecenben időzik. — Sinka Sándor főgimnáziumi igazgató Borszékrol, hol a nyarat töltötte, hazaérkezett s mátol kezdve hivatalos órákat tart. — Bakonyi Samu dr. országgyűlési képviselőnk Debrecenben időzik.

* **Nagyenyei tanárok és diákok Debrecenben.** A nagyenyedi híres Bethlen-kollégiumnak tizenkét tanára és negyven növendéke járt tegnap Debrecenben. A nagyenyediek tanulmányuton vannak s megtekintik az ország minden nagyobb városát. Tegnap az enyedi kollégium méltó tiszteletét, a debreceni főiskolát látogatták meg, melynek konviktusában a főiskola vacsorát adott vendégei tisztelőre. Majd megtekintették a kollégium híres anyakönyvtárát, oratoriumát, muzeumát és a történelmi nevezetességű nagytemplomot. A vendégek még tegnap tovább utaztak Sárospatak felé, honnan Pápára mennek, hogy így az ország három leghíresebb református főiskoláját megtekintsék.

* **A városházáról.** Egy hét még és azok a szenátor urak, a kik ez időszereint még szabadságot élveznek, bevonulnak hivatalaikba. Oláh Károly tanácsnok, a ki ez idő szereint a jász-nagy-kun-szolnokmegyei Fokor-pusztán szünidőzik, e hónap 24-én veszi át hivatalának vezetését. Pár napra rá hazatér Szabó Kálmán tanácsnok is, a ki Bártfa-fürdőn üdül. A hét végén hazatér Vecsey Imre főjegyző is, a ki azonban szabadságidejének csak első részét töltötte el. A hónap végén már megkezdődik a szeptemberi közgyűlés előkészítése.

* **Debreceniek a pusztaszeri Árpád-ünnepen.** A délmagyarországi és főképp a szegedi előkelő társadalom e hó 23-án, vasárnap nemzeti ünnepet rendez Pusztaszeren, a honalapító Árpád vezér dicső emlékezetére. Az ünnep nemcsak nagyszabású, de országos jelentőségű is lesz. Műsorán közéletünk és iróvilágunk kitünőségei szerepelnek, közöttük Debrecennek egyik jeles szülőtte Gulyás József is, a budapesti egyetemi kör elnöke. Az ünnepre Debrecenből nagyobb, mintegy ötven tagból álló társaság készül Pusztaszere lerándulni.

* **A világtitási-bizottság ülése.** A világtitási-bizottság szerdán délután 4 órakor a gázgyárban folyó ügyek elintézése végett ülést tart.

* **A cipőkiállítás látogatottsága.** Az országos cipőkiállítást megnyitva óta közel három és fél ezren tekintették meg. Oly szám, a minőre a Debrecenben rendezett kiállítások statisztikájában nem akadunk. Oka e tömeges látogatásnak az, hogy a csarnok csakugyan hatalmas

és változatos anyagot nyújt, szakértőknek egyaránt. A kiállítás bíráló-bizottsága már elkészült döntéseivel s ezek eredményét a holnapi nap folyamán adja köztudomásra.

* **A főiskolai ifjúság Szele György mellett.** A református főiskola városunkban időző ifjai, értesülvén arról, hogy néhány illetéktelen ember „A függetlenségi-párt elnöksége” hamis aláírásával röpiratot boesátott ki Szele György ellen, a lelkészválasztás ügyében tegnap értekezletre gyűltek össze és ott egyhangulag kimondották, hogy szükségesnek tartják nyilt és határozott állást foglalni Szele György mellett, akinek mint egyházuk kiváló lelkészének meghívását mindannyian a legmelegebben óhajtják. Az ifjak kimondották, hogy körükben mindent elkövetnek Szele György meghívása érdekében. Különösen visszatetszést keltett az értekezletre összegyűlt ifjak között, mint a kik mindannyian rajongó hivei a függetlenség eszméjének, hogy a pártoktól teljesen távol álló lelkészválasztás küzdelmében éppen a függetlenségi-párt neve alatt intéznek támadást Szele György ellen. Ezért, mint egyházunknak hű tagjai, köteleességüknek ismerik, hogy a szerintük is teljesen méltó, kiváló lelképásztor: Szele György mellett állást foglaljanak. Az ifjúság ezen magatartása hűen tükrözi vissza az általános közhangulatot Szele meghívása mellett. És különösen a nép előtt fontossága is van ez állásfoglalásnak, mert hiszen az ifjúság mindig az igazság mellé szokott sorakozni.

* **Automobilon Debrecenben.** Tegnap este Törley József pezsgőgyáros, dr. Molnár Ákos képviselő és két budapesti uri ember automobilon Debrecenben érkezett. A társaság ma utazik tovább Kassa felé.

* **Wilde Oszkár Debrecenben.** Wilde Oszkár nagyon jól ismeri a magyar színházi és olvasó közönség. Ez a németek közt született s angolba ojtott író különösen ért ahhoz, hogy a lelkeknek mélyén szunnyadó s alig magyarázható érzelmeket tisztán, világosan elemezze előttünk. Novelláin kívül színműveit is szeretettel nevezi mindenki s Debrecenben csak nem rég adott színműve *Lady Windermere* legzezője is zajos hatást aratott. Wilde Oszkár pár hóval ezelőtt körutrá indult s az „Angol írók és könyvkiadók egyesületének” ösztöndíján bejárja az egész kontinenst. Uti tervéről a bécsi N. Fr. Presse egy intervjú alapján hosszabban ír és megemlíti, hogy Wilde szeptember első hetét Magyarországon fogja tölteni, megtekintvén a fővárost, Debrecen, Szegedet és Kolozsvárt. Szeretettel várjuk Albion neves fiát városunk falai közé.

* **Elöléptetés.** Ő felsége báró Skarg Emmánuel 7-ik huszárezredbeli II. oszt. századost I. osztályu századossá léptette elő.

* **A király magyar gárdistája.** Erre a névre méltán rászolgált Borhy Sándor debreceni csendőrfőhadnagy, a ki a király magyarországi tartózkodása alatt állandóan Gödöllőn és Budapesten tartózkodik, mint parancsnoka annak a kétszáz főnyi csendőrségnek, mely Felsőges urunk életbiztonsága felett őrködik. Az őrség tagjai közül mintegy harmincan a debreceni szárnyterületéről vonultak be Gödöllőre Borhy főhadnagy vezetése mellett. A szolgálattételre felhívó parancs

hosszabb időtartamra szól s így valószínű, hogy a Felsőes ur néhány hétig hazánkban fog időzni.

*** Debreceni orvos a szász fővárosban.** Dr. Brukner Ernő, máv. egészségügyi tanácsos, városi tb. főorvos a Drezdában rendezett kiállítás közegészségügyi részének tanulmányozása céljából tegnap este elutazott városunkból s 8 napi távolléte alatt a vasuti üzletvezetéségnél dr. Popper Alajos, magán orvosi gyakorlatában pedig dr. Dereakassy István helyettesíti.

*** Cipészek a Hortobágyon.** A cipészkongresszusnak mintegy hatvan-hetven tagja tegnap reggel a Hortobágyra rándult ki. A kirándulókat a város néhány tisztviselője és Tóth Kálmán ipartestületi jegyző kalauzolták. Farkas Bertti mátai biztos magyarosan megvendégelte az ország különböző vidékeiről jött cipészeket, a kik szerencsésen meglátták a Hortobágy fata morganáját, a délibábot is. A kirándulók este hat órakor tértek vissza Debrecenbe s innen még az este folyamán otthonukba utaztak.

*** Pályázat ösztöndíjra.** A kereskedelemügyi miniszter 300 koronás ösztöndíjat létesített a debreceni kamara területén lakó olyan ifju részére, a ki az ungvári agyagipari szakiskolán óhajt kiképzést nyerni. Feltételek: a 12-ik életév betöltése s 6 elemi vagy két középiskolai osztály elvégzése. Kort, születést és előképzettséget bizonyító kérvények a kereskedelmi és iparkamrához e hó 27-ig nyújtandók be.

*** A választópolgárok fellebbezése.** Debrecen központi választmánya tegnap délután ülésezett Kovács József polgármester elnöklésével. Az ülés tárgya Debreceni Lajos és Kerekes Géza fellebbezése volt, a kik több harmadik kerületi választópolgár felvételét kérték a lajstromba. A központi választmány a kérelmet az 1901. XX. t. c. alapján elutasította — s az illetőket a választók névjegyzékében nem vette fel.

*** Meghívó.** Ő felsége a király születés napjának évfordulója alkalmából a debreceni Aut. orth. izr. hitközség e hó 18-dikán, reggel 6 órakor a pásti-utcai templomban hálaadó istentiszteletet tart, a melyhez a hiveket és a t. c. ünneplő közönséget ezuton is meghívja a hitk. előljáróság.

*** Sztrájk az István-gőzmalomban.** Az István-gőzmalomnak nyolevan munkása sztrájkban áll. Tulajdonképpen nem bérmozgalomról van szó, hanem a munkások egyrészének elégedetlenségéről, az új munkabeosztás miatt. A vezetőség pedig ez irányban teljesen jóhiszeműen s az üzem lendítése céljából járt el. Az ő-malom munkásai valamennyien dolgoznak, csak az újmalom üzeme szünetel. A sztrájkoló munkások, a kiket néhány társuk hívott fel a munka abbahagyására, tegnap délután küldöttséget menesztettek az elnökséghez. A munkásokkal Szabó Kálmán elnök tárgyal s remélhető, hogy a felmerült surlódások még ma megszűnnek. — A sztrájkoló munkások tegnap este gyűléseztek az egylet helyiségében, a hol elhatározták, hogy sérelmeiket memorandum alakjában terjesztik az igazgatóság elé. Feltételeik a

következők: A régi munkások visszahelyezése. Az őrségen levő munkások 20 fillér óradíjazást, a lisztpadra 8 ember helyett 9 ember alkalmazása. A munkabér hetenként való kifizetése, a liszt munkások régi fizetésének visszaállítása. Az elbocsátott két kővágó munkás visszahelyezése. A sztrájk mozgalomban részt vett munkások visszafogadását. A betegség vagy hadkötelezettség miatt kimaradt munkások visszafogadása. — A sztrájkban áltó munkások száma 180. A memorandumot Eressey Zsigmond, Nagy Sándor, Péntek Sándor, Szabó József, Hornung Lajos és Szentpéteri Sándor tagokból álló bizottság nyújtja át a malom igazgatóságának. Ebből látható, hogy a munkások követelése nem lép a lehetetlenség birodalmába.

*** Debrecen menyasszonyai és vőlegényei.** Az elmúlt héten a következők váltottak jegyet: Makar János g. kath. tüzoltó Kajca Flórával g. kath., Gábor Gyula ev. ref. szobafestősegéd Eötvös Erzsébettel ev. ref., Szabó József ev. ref. ácssegéd Benke Zsuzsánnával ev. ref., Balogh Imre ev. ref. máv. villamos-szerelő Buday Máriával r. kath., Guttmann Izsák izr. kereskedő Baumhoff Lenivel izr. és Marosán Péter g. kath. cipész Varjas Zsuzsánnával ev. ref.

*** Talált holttestek.** Ezen a címen megirtuk tegnap, hogy a mezőőrök Halápon két holttestre akadtak. A csendőrség járőre hosszas kutatás után a férfi mellényének zsebében egy ceruzával írott levélre akadtak, melyet a személyek kilétének megállapítása miatt felbontottak. A levél öv. Schober Gyulánának, Nagy-Károlyba van címezve s a szövege röviden ez: Meghalunk, mert nem tudunk itt lenni boldogok lenni, Piroksa és Gyula. A holttesteket Nagy-károlyba szállították, hol az öngyilkosok személyazonosságát valószínűleg hamar kiderítik. A szerelmi tragédiának még mindig homályos része marad az, hogy miért jöttek a fiatal szerelmesek Halápra meghalni?

*** Iparváltások és megszüntetések.** Legutóbbi kimutatásunk óta a következők váltottak Debrecenben iparigazolványt: Kerékgyártó Lajos csizmadia; Fehér András mészáros; Kiss Károly kőműves; Szerencsi Árpád kárpitós; Leitner Kóbi cipész; Szabó Anna fodrász. Beszüntették iparukat: Bozóki István timár; Kiss Károly kiskőműves és özvegy Gutti Istvánné husáros.

*** A csizmadiák termelőszövetkezetének tagjai** hetek óta óriási mennyiségű bőrányagot vásároltak és szállítottak ki a szövetkezet Margit-fürdői telepére, hol hétfőn már a teljes üzem megkezdődik. A telepen több mint kétszáz munkás fog dolgozni s az így elkészített munkákat a szövetkezet mindjárt a feldolgozás után áruba fogja bocsátani. Ez a szövetkezet, melynek mintájára rövidesen több más iparág mivelői is egyesülni fognak, jelentékenyen lendít Debrecen nagyiparán.

*** Megnyit a szabók szaktanfolyama.** A Szabók szaktanfolyama a mai nappal megnyit. A tanfolyamnak 30 hallgatója van, megannyian önálló debreceni szabóiparosok. Beleszlin Athanáz szaktanár ma délután tíz órakor tartja első előadását az Iparos Otthon disztermében. A tanfolyam egy hónapig tart.

*** A kisvasut és automobil karambolja.** Egy telivér tőf-száguldott tegnap délután a Nagyerdő felé. Szédítő sebességgel rohant az auto és chauffer-ja nem vette észre, hogy a kisvasut büszken zakatoló mozdonya közeledik feléje. Így történt meg aztán a karambol, a melyből a kisvasut került ki épen és diadalmasan. Az auto nagyot nyekkent, dühösen bőfögött egyet-kettőt és kocsisát haragosan dobta el néhány méternyire magától. A helyre kis mozdony pedig büszkén fuja tovább a füstöt és zakatolása mintha kedélyesen azt bizonyozgatta volna, hogy a gőz még nem hajlik meg a villamosság előtt.

*** Köszönetnyilvánítás.** Mindazon barátok, ismerősök és kartársak, a kik megboldogult jó férjem temetésén megjelenésükkel nagy fájdalomukat enyhíteni kegyesek voltak, fogadják ez uton is hálás köszönetünket. Özv. Fröhlich Vencelné és gyermekei.

*** A Magyar testvérek kérelme.** A két jeles debreceni cigányprimás Magyar Kálmán és Imre részt akarnak venni azon a nagyszabású cigányzenekar versenyen, a mely Dankó Pista siremléke javára a jövő hónap folyamán lesz a Népszínházban. Zenekaruk utazási költségét azonban maguk nem bírják fedezni, e végre a tanácsoltó kérnek 600 korona támogatást. Kérvényüket a csütörtöki tanácsülés veszi tárgyalás alá.

*** A Zion debreceni betegsegélyező egylet tagjai** ez uton is felkértek, hogy a folyó hó 18-án délelőtt 10 órakor a Deák-utcai izr. templomban megtartandó hálaadó istentiszteletre minél számosabban megjelenni sziveskedjenek. Az előljáróság.

*** A legügyesebb órajavitó.** Veszedelemes szédélgő járt a múlt héten Vámospércsen. Svare György viddini (Bulgária) csavargó házról-lázra ment és álnevet használva órásmesternek mutatta be magát, a ki rövid időn belül és olcsón javít meg minden betegen sétáló vagy egyáltalán nem járó órát. Akadt is néhány ember, a ki reábizta órája egészségének reperálását. Svare ur, miután 273 korona értékű órát összeszedett, kísértelt a vasúti állomáshoz és vonatra akart ülni, hogy Debrecenbe jöjjön. Valószínűleg a Csapó-utca 4-ik szám felé vezetett volna az utiránya; a csendőrség azonban, mely még Vámospércsen lefűlelte a derék mestert, megváltoztatta ezt az utirányt és elkísérte Svare urat a Werbőcy-utca 6-ik számú házhoz, a hol tudvalevőleg a vizsgálóbíró s a kir. ügyészeg székelt.

*** Jóságartató gazdák figyelme.** A gazdasági ügyosztály ez uton is figyelmezteti a jóságartató gazdákat, hogy legelő adóikat fizessék be, mert a jövő hónaptól kezdve az adó után kamatot lesznek kénytelenek fizetni.

*** Kifosztott vendég.** A Hatvan-utca 14-ik szám alatt levő koresmába tért be Török Ferenc vidéki parasztgazda. A bor mellett elaludt s ez alatt zsebéből negyven korona készpénzt ellopták. A rendőrség az ismeretlen tettes kinyomozására megindította a vizsgálatot.

*** Nagy botrányt okozott** vasárnap délután három részeg ember, melynek utójátéka a rendőrség előtt folyt le. Kovács Akos, Szabó Károly és Szőke Imre voltak a csendzavarók, akik bérkocsin kalandozták be a várost s a náluk lévő revolverrel veszélyeztették a járókelők életbiztonságát. A külső vásártéren már egymás után lövöldöztek ki az éles

töltéseket s valósággal csudaszámba ment, hogy komolyabb baj nem történt. A részeg garázdalkodókat nagy nehezen sikerült megfékezni és beszállítani a rendőrségre, hol méltó büntetésüket elnyerték.

* **Mindazoknak**, a kiktől elhelyezésem alkalmából nem vehettem bucsut, ez uton mondok Isten hozzádot. Hadház, Kósa Imre esendőrőrmester.

* **Halálozás.** Tegnap temették el Korpássy Dánielt, a Singer Co. varrógép részvénytársaság régi alkalmazottját. Haláláról a gyár a következő jelentést adta: A „Singer Co. varrógép részvénytársaság” sajnálattal jelenti, hogy Korpássy Dániel ur, ki 23 éven át volt cégünknek ragaszkodó és hűséges alkalmazottja, folyó hó 16-án jobblétre szenderült. A megboldogultnak földi részei folyó hó 17-én délután 5 órakor, Csapó-utcai 54. számú házából, a Kossuth-utcai templomban tartandó ima után, a Kossuth-utcai temetőben helyeztetnek örök nyugalomra. Öszinte részvétünk kíséri sirjába. Debrecen, 1903. augusztus 16-án. Singer Co. részvény-társaság.

* **Csendőri hírek.** Herkély Gyula kisujszállási esendőrhadnagy Debrecenbe vonult be és ideiglenesen vezeti a szárnyparancsnokság ügyeit. — Molnár István tanyai lakos a kádarezi-esárdában botjával összeverte Zagyai Istvánt, a kit a csendőrök feljelentettek a járásbiróságnál. — Török Sándor kóborcigány betört Juhász József határbeli lakos házába s onnan ágyneműket s 6 korona készpénzt lopott el. A csendőrök elfogták s a vizsgálóbíróknak adták át Törököt.

* **Elveszett.** Folyó hó 10-én a Szatmár-felé menő vonatban bent feljetttek egy papirdobozt, melyben egy fekete Kossuth kalap, egy lovagló sipka és néhány darab mézeskalács volt. A megtaláló jutalomba részesül, ha a fenti tárgyakat a halápi vasuti őrnök megküldi.

* **Tegnap halottak.** Vasárnap és tegnap a következők hunytak el Debrecenben: Zima Lajos ev. ref. 48 éves, Korpássy Dániel ev. ref. 55 éves gépgyári ellenőr, Járai Irén ev. ref. 6 éves, Sipos Eszter g. k. 5 hónapos, Pázmán János r. k. 2 hónapos, Berec Károly ev. ref. 39 éves, Fischer Sándor izr. 7 hónapos.

* **Ghyka Leo román herceg** itt időzése alkalmával meglátogatta Fekete Jakab férfidivat-üzletét, a hol többféle férfidivat-ujdonságot és illatszereket vásárolt, valamint nagyobb megrendelést is tett. Az áruk szépségeért a legnagyobb elismerését fejezte ki.

* **Kitűnő asztali bor** egy liter harminczkét krajcár Tóth Kálmán fűszerüzletében.

* **Uri fehéremű, gallér, kézelő, nyakkendő, zsebkendő, harisnya, fog-, köröm-, haj- és ruhakéfék, illatszerezap-pan, minden faj fésű nagy választékban, legolcsóbban beszerezhetők Bartha Kálmán főtéri üzletében. Gyermekek és női napernyók féláron.**

* **Egy ügyes fiu** tanulónak felvétetik Fekete Jakab férfi divat üzletében, Főtér.

* **Szülők figyelmébe.** Egy, legfeljebb két I-ső, II-od vagy III-ad osztálybeli tanulót teljes ellátásra elfogad egy gyermektelen házaspár. Cim a kiadóban.

* **Pénzkölosönöket** gyorsan kieszközöl Rác Béla bankirodájára Debrecen. — 25 pénzintézet közül a legjobb helyen. Törlesztéses kölcsönöket 10—65 évre. — Bővebbet az irodában. Csapó-utca 12.

TÁVIRATOK

A kormányválság.

— Távirati tudósítás. —

Budapest, augusztus 17.

Héderváry Khuen gróf ma Budapestre érkezett. A volt miniszterelnök azt az utasítást kapta, hogy a szabadelvűpárt megbízhatóságát restaurálja, az ellenzékkel pedig közvetett tárgyalásokat kezdjen meg.

Tudósítónk jelentése szerint a szabadelvűpárt zöme nemcsak hogy csatlakozik a nemzeti követelésekhez, de annak megvalósításában a vezérszerepet magához akarja ragadni.

A Berliner Tagblatt bécsi értesülés alapján azt írja. — Ha Ausztria megakar maradni Magyarországgal a gazdasági közösségben, úgy feltétlenül bele kell egyeznie a magyar hadseregbe. Egy bécsi tábornok pedig arról tett említést, hogy katonai körök milyen természetű engedményekre hajlandók. E szerint a kétféjű sas lekerül a csákóról és csatról, helyébe jön az uralkodó monogramja. A zászló egyik oldalán a patrona hungariae jön, a másikon a Habsburgok házi címere, e fölé a magyar korona.

A büntető perrendtartás nyelve a magyar ezredeknél magyar lesz, magyar tisztet nem tesznek osztrák csapatokhoz, a magyar vezényszót pedig a 16. huszárezrednél hozzák be.

A király különben tegnap kihallgatáson fogadta a trónörökösöt, Pittreichot, Körbert, Beck bárót. Szerdán Budapestre jön.

Tűz a Metropolitan-vasuton.

Páris, augusztus 17. Az itteni lapok szerint tegnap délután a Metropolitan-vasut egyik vonatának mozdonyán a Pace de Prigallen jelentéktelen tűz ütött ki, a mely azonban mégis panikot keltett. Baleset nem történt.

Páris, augusztus 17. A Petit Parisien szerint a Metropolitan-vasut ama vonalrészén, a melyen a nagy szerencsétlenség történt, befejezték a helyreállítási munkálatokat, úgy hogy a forgalom a legközelebbi napokban megindul.

Salisbury állapota.

London, augusztus 17. Salisbury lord kissé jól érzi magát. Az erőállapot észrevehetően fokozódik.

Az anarchista-gyűlés.

Madrid, augusztus 17. A küszöbön álló anarchista gyűlésekre való tekintettel az összes prefektusok utasítottak, hogy az

idegeneket, a kiknek nincs tartózkodási engedelmük, utasítsák ki.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Gondnokság.** A debreceni kir. törvényszék Fuchsné, Silberstein Ellát elmezavara miatt gondnokság alá helyezte.

§ **A vasut felelőssége.** Egy helyi érdekű vasutnak reggeli vonatát utasok hiányában nem indították utnak. Egy kereskedő, a ki mégis ezzel a vonattal akart elutazni, beperelte a vasutat, hogy ez szerződésességét követett el, midőn a megállapított menetrend dacára őt nem azzal a vonattal vitte tovább, a melyre jegyet váltott. A bíróság a kereskedőt panaszával elutasította, mert nem bizonyította be, hogy a késedelem következtében anyagi kárt szenvedett.

§ **Bűnügyi főtárgyalások.** A debreceni kir. törvényszéknél ezen a héten a következő bűnügyekben tartanak főtárgyalást: Augusztus 19-én szerdán főtárgyalások. Kardos Gyula s társa ellen, súlyos testisértés büntetettéért. Bodnár Juliánna ellen lopás büntetettéért. Augusztus 21-én pénteken főtárgyalás. Gyermán György s társa ellen súlyos testisértés büntette.

§ **Megváltoztatott halálos ítélet.** A zalaegerszegi törvényszék Sánta Ferencenét nemrég kötél általi halálra ítélte, mert az asszony a férjét meggyilkolta. A kuria most ezt a büntetést tizenötévi fegyházra változtatta át, mert férgyilkosság esetén nyomatékos enyhítő körülmény, hogy a férj neje hűtlenségét anyagi haszonlesésből elnézte, miáltal a köteles hitvesi tiszteletet és becsülést maga ellen aláasta.

§ **A súlyos testi fenyték eltörlése Oroszországban.** (Fővárosi tudósítónktól.) Egy császári ukáz most eltörli mindama testi fenytékeket, melyeket eddig az elítéltek ellen alkalmaztak. Így a botbűntetést, a mely nem egy elítéltet ölt meg és a mely miatt a lázadások napirenden voltak. Eltörölte a raboknak taligákhoz való kovácsolását és a fej jobb felének leborotválását. Az orosz büntetési rendszer humanizálása igen lassan halad előre. Az oreimpák kilyukasztását csak 1817-ben törölték el, a vesszőfutást pedig 1863-ban. A legújabb ukáz a vesszőt, mint fegyelmi büntetést most is fentartja.

§ **Kié a 10,000 korona.** (Fővárosi tudósítónktól.) A Jog című szaklap így fejtegeti a kérdést:

— Miklós Ödön a parlamenti vizsgáló-bizottság előtt azt állította, hogy a 10,000 korona Pap Zoltán tulajdona. Pedig ez nem bizonyos. A pénzt elkobozni nem lehet, mert a képviselők megvesztegetése nem büntetendő cselekmény. A megvesztegetés turpis causa, így tehát Papp a 10,000 koronára tulajdonjogot nem szerezhet s a pénz Szápáry Lászlóé marad. De Szápáry nem vindikálhatja magának a tulajdonjogot, mert az ő cselekménye is turpis volt, tehát kereseti joga nincs. A pénz csak akkor lehet az övé, ha önként visszaadja neki. Az a felfogás, hogy a pénz Dienes Mártoné, absurdum, mert hiszen Dienes csak

megbizottja volt gróf Szápárynak. Mindezek után leghelyesebb, ha a megvesztegetésre szánt 10,000 koronát jótékony-célra fordítják.

§ Mikor a vádlott elmebeteg.

Arra kérdésre, hogy mi történjék az elmebeteg bűnösrel, egy kiváló jogász így nyilatkozik:

— Az állam igen egyszerűsítette ebben a tekintetben feladatát. Mibelyt valamely bűnösrel szemben elmebetegség címén a bűnvádi eljárás megszűnik, az igazságügyi-hatóság egyszerűen nem törődik vele. Többet, hanem meghagyja a helyi hatóságnak, hogy az illetőt helyezze el valamelyik tébolydában. Az ilyen nyilvános elme-gyógyintézetben az elmebeteg gonosztevő valóságilag veszedelemet jelent, a mit nem szabad kicsinyelni. Nemcsak az ivócellákat, hanem egészen izóált pavilonokat kell berendezni a bűnöző elmebetegnek számára és még ez sem óvja meg a társadalmat a közveszélyes elemektől. Ha a kérdést helyesen akarják megoldani, ez csak úgy lehetséges, ha az elmebeteg gonosztevők számára egy teljesen külön gyógyintézetet rendez, be az állam.

CSARNOK

A tűzpróba.

(Regény.)

(Folyt. és vége.)

Miután Edith kissé kipihente magát, hogy az utat visszafelé megtehesse, azonnal megindultak a Szilerdő felé. Mily könyved érzéssel léptek be Evelyn és lányai a pompás ősi lakba, kiki elgondolhatja; a lakománál csakugyan csöngtek a poharak s mister Templeman jó kedélye mindenkit egyaránt fölvilványozott. Ez általános öröm közepette hozta egy rendőr amaz újdonságot, hogy miss Evelyn megszökött! Hogy és mikor nem tudta megmondani. Midőn a börtönörvostestelljét beakarta neki adni, a madár máris kirepült. Késégtelen volt, hogy valakit megvesztegetett a börtön szolgák közül. Mister Darkly vigasztalhatatlan volt, hogy hosszúra elől e másik szörny is elmene-kült s kinyilatkoztatá, hogy az egész világot felkutatja, miatta. De biz ő e célját nem érthette el, mert a nő nyomtanul eltűnt és senki sem örült ennek jobban mint az öreg ur, ki ennek folytán egy csuf perben való szerepléstől megmenekülhetett.

A törvényszék rögtön feloldotta őt e könyelműleg kötött házassági szövetség alul.

Egy hóval később a százados szilfák árnya alatt a kertben és parkban nagy vidámság és élénkség keletkezett. Kettős menyegzőt ünnepeltek ott. Lionel Klárival és dr. Charlton Reginald Editjével kelt egybe. Ez utóbbi párnak ajándékozta mister Evelyn a Szilerdőt; Lionel pedig nem távol onnan birtokot vett s a két boldog fiatal pár örömben élvezi a háza és családi boldogságot, mely méginkább fokozódik midőn olykor mister Templeman és dr. Carlin látogatásukkal e kört felelevenítik.

Az igazi Milburn Ralph, ki a tőle elrablott örökség egy részét visszakapta, Evelyn urban második atyjára talált s mister Templeman is benső barátja maradt.

(Vége.)

A Jézsefstadti kőkoporsó.

Kabláncon a hazáért.

— Irt: FARKAS EMÖD. —

— Folytatás. —

A volt kadét először megöklözte, aztán bepanaszolta a főprófusznál e gonosz gyanúsítás miatt. Fauszt alaposan lehardta Rosenfeldet s fogságát bőjttel szigorította. Rosenfeld e miatt ördögi bosszút esküdött. Panaszra ment Fauszt ellen a váraparancsnoksághoz, azzal vádolva a kadétot, hogy az a küszöb alatt hamis egy-és-öt forintosokat gyárt, a miken aztán a főprófusz ad tul.

A vizsgálat igaznak találta a vádat, mert a küszöb alatt csakugyan találtak hamis bankót s hasztalan esküdözött mennyre-földre a kadét, hogy ő a pénzútakon kapta családjától s legfeljebb a várban cserélhették ki hamis bankókkal, nemcsak őt itélték el újból, de az öreg Fausztot is becsukták s a szerencsétlen látva, hogy ennyi árulással szemben már alig védekezhetik, börtönében nyakravalójával felakasztotta magát.

A midőn a sáncosok meghallották, hogy a szegény, mindenkin jó szívvvel segítő főprófusz Rosenfeld miatt öngyilkos lett, felbőszülve, bilincsekkel rárohantak s „halál az árulóra“ kiáltással addig verték, a mig csak egy szikra élet volt benne. Persze, hosszú vizsgálat következett erre, de egyik sem vallott a másakra, úgy hogy csak találmra ítélték el érte vagy hármat négy-öt esztendőre.

Az új főprófusz aztán vasszigorral tartotta fenn a rendet s nem tett kivételt a politikai sáncfoglyok s a közönséges fegyencek között.

(Folyt. köv.)

Gróf Dégenfeld József és dr. Balkányi Miklós
ERZSÉBET szőlőtelepének
elárusító helyisége
Debreczenben
Simonffy-utczai 1. számú városi
bérház 3-ik sz. bolthelyiségében
megnyilt
s naponként
friss csemegezőlő
olesón kapható.

Látogatás 1903. 3:00 személy, fennállása óta legnagyobb szám.

Előkelő uri nyaraló és üdülőhely

Déli vasut állomás: Pöltzbach.

Idény: Május—szeptember.

Rohitsi fürdő, a fürdők gyöngye

a „Templom és Styria források“ a Karlsbadi

és Marienbadi fürdőkkel szemben az első helyet foglalnak. Gyógykezelés a gyomor, bél, máj, vesebajok, catheur és lélegző szervezetek, cukor, epekő, hughólyag betegségek ellen. Kiterjedt sétányok, nagy lomb és fenyőerdők séta gyógykezelésre. 3 nagy fürdőintézet, meleg, hideg és ásványfürdők. Tej és Kefyr gyógykezelés. Elsőrangú fürdőorchester. Sport fogadási játékok. — Kellemes társadalmi élet.

Ritka alkalom!

Leszállított árak!

Finom francia batiszt

divatos új mintákban

27 és 32 kr.

Francia delinek

divatos új mintákban

37 és 45 kr.

Jó mosó zefirek

15 és 19 kr.

Bosznay J. és Társa

divatáruházában,

Debreczen, Kossuth-utca 11.

TENTA **Mi Herczeg Salgó és Geiger** **TENTA**
budapesti tintagyárosok!
nem a „magyar ipar“ megszokott hazafias pártfogására támaszkodva létesítettük vállalatunkat, hanem saját erőnkben bizva
gyártmányaink minőségét azon tőkélyre emeltük, hogy a külfölddel a versenyt bátran kiálljuk.
Tegyen egy kísérletet, kérjen Herczeg Salgó és Geiger-féle író, másoló vagy színes tentát debreczeni elárusítóknál.
MIHÁLY SÁMUEL papírnagykereskedő, Debreczen Főter 30.
Dréher sörözőkkel szemben.

Apró hirdetések.

Díja 10 szögig 40 fillér, minden további szög 4 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szög 4 kr. 8 fillér.

Leveleiben tudakozásokra postaköltséggel válaszolunk, ha a szükséges postabélyeg bekioldatik. Apró hirdetések előre eszterendőik.

Levelezés.

Egy feltétlen, discret, igazi uri ember, egy feltétlen szolid, fiatal, művelt, csinos uri nő ismeretséget óhajta, levelet „Gavallér” jelligé alatt postrestante kéretnek. Lehetőleg az ismerkedési hely megjelölésével.

Ajánlat.

A csodálkozás valóságos lázba ejti az embereket ha látják, hogy Wallerstein cég milyen olcsón, valósággal kidobja nyári áruját, mint batistokat, kartonokat, ruhaszöveteket stb. az utcára.

Boros Testvérek női-dívat áruházában dívtos ruhakelmék. Salymek. Seifrok. Dívtos jó Batistok. Vasmak. Szőnyegek. Jó, olcsó Függönyök. Ágyterítők. Piperecikkek.

Utcai kihordásra 1 liter sesteterti új bor 24 kr. Lendbauer Kálmánnál Kenyér-piacz 8.

Linoleum és borostyán padlóak kilója 70 kr., parkettfémaz legolcsóbban. Fazekas Kálmán Hatvan-utca 6. sz.

Három szobás utcai lakás, mellékhelyiséggel kiadó szept. 1-re. Czim a kiadóban.

Czimbalom tanítást, végzett tanító, kottából vagy a nélkül is, előnyös árért elfogad. Czim a kiadóban.

Három szobás utcai lakás november 1-sőre kiadó. Timár-utca 44.

Két szobás utcai lakás, pinceszlakások és istállók olcsón kiadók Hatvan-utca 58. sz.

Mázoló és szobafestő munkákat izléss kivitelben, jutányos áron készít Zeligler Ede Debreczenben, Darabos-utca 16. sz.

Kereslet.

Egy jó családból való fiú, tanulónak felvétetik Lusztig és Bán fő-zertületbe.

Bán Kálmán főszerezletébe egy jó családból való fiú, teljes ellátással felvétetik.

Két középiskolai intelligens tanuló teljes ellátásra felvétetik uri családnál, Piacz-utca 19. első emelet, keresztépület.

Kereskedelmit végzett, jó írású, szolid leány, ki a könyvelésben teljes jártassággal bír, egy helybeli gyárban alkalmazást nyerhet. Czim a kiadó-hivatalban.

Ügyes fiú tanulónak felvétetik fizetéssel, Blum Sándor Piacz-utca 78. sz.

Két, esetleg három tanuló teljes ellátásra elfogad, Vigkedvü Mihály-utca 58. sz.

Egy magános, fiatal nő, házvezetőnői vagy gazdaszonyi állást keres helyben vagy vidéken. Czim a kiadóban.

Korrepetitort keresek I. éves tanítóképzéshez havi 10 koronáért számtan, mértan, német, ének és zene tantárgyakból előkészítésre. Fodrászüzlet Mester-utca 50.

Fodrászsegéd jó munkás, jó fizetéssel felvétetik Salétrom-utca 6. sz.

Eladó.

Képes folyóirat 24 füzet egy évfolyam, olcsón eladó. Czim a kiadóban.

Egy jó forgalmu kávémérés, családi ügyek miatt előnyös feltételek mellett eladó. Értekezhetni Privitzer József Piacz-utca 79. sz.

Jókai 100 érintetlen műve 300 koronáért avagy 420 koronáért havi 20 koronás részletekben eladó, eredeti ára 580 korona. Értekezhetni Prelovszki A. téri szobánál.

Eladó. Elköltözés miatt diszgalambok. Bathlen-utca 8. Értekezhetni regge. fél 8 órakor.

A tégiási uradalom fővártésznél, 618 méhek eladók, 80 család. Országos kaptárakban, 16-22 félkeretre, külön 8 keretre berendezett méztárral (amerikai rendszer) családunként 8-11 firtér, telelésképes fiatal anyával kapható.

Egy jó karban levő Stiria bicikli 70 koronáért eladó. Egyháztér 4. sz.

Két nyilas sesteterti szőlő, terméssel eladó. Czim a kiadóba.

Huszonhat másfél éves magyar fajta ökorborju

a kecskési legelőn
(a nagy Hortobágy mellett)

eladó.

A borjuk megvétel esetén, leszurásig kin tarthatók a legelőn.

Czim a kiadóhivatalban.

2488.

1903.

Árverési hirdetés.

Nagy-Léta község előljárósága által közhírré tétetik, hogy a „Vásártéri vendéglő”, Vásárvám szedési jog” és piaczi „Mázsa” a folyó 1903. évi augusztus hó 27-én, délelőtt 10 órakor, a község háza tanácsstermében nyilvános árverésen haszonbérbe fog adni.

Az árverési feltételek a főjegyzői hivatalban az árverés napjára, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Nagy-Léta, 1903. augusztus 14.

Kovácsnay Ákos, Holló István,
főjegyző. főbíró.

Poloskák

és más szobaférgék kiirtását elvállalom, ugy a falakból mint a butorokból. Saját találmányu irtó szeremmel, mely nem éget és nem peccétel.

SCHWARTZ IZSÓ

Debreczen,

Zugó-utca 7-ik szám.

A még raktáron levő mosó áruimat u. m. fehér és szines piquétek, angol vásznak, himzett batistok, cosmanói kartonok árait leszállítottam és nevezett cikkek több százra menő maradékait féláron árusítom el, ajánlom továbbá elsőrendű minőségű rimburgi, hollandi, oreás és czérna fonal vásznaimat, Schroll-féle chiffonaimat, csikós jegyű havasi vásznaimat, női és férfi fehér és szines ajouros vászon zsebkendőimet, női, férfi és gyermek harisnyáimat és mindennemű rövid áruimat, szolid, olcsó szabott árak mellett.

Teljes tisztelettel

Nádudvary Lajos

Főtér, a nagytözsde mellett.

Vágó Andor-féle üzlet.

Dohányzsineg,

gépölajok és tovottazsir, ugyszintén mindenféle gazdasági cikkek legolcsóbban beszerezhető

Térei József utóda
czégnél.

Kizárólag festék és zsiradék nagyraktár. Debreczen, Hatvan-utca 13-ik szám.

Denaturált (marha) só egyedül elárúsítás.

Denaturált (marha) só egyedül elárúsítás.

Próbálja meg egyszer!

s meg fog győződni arról, hogy kizárólag jó minőségű árut; olcsó szabott árak mellett

Mentze Henrik

ujdonságok áruházában,

Debreczen, Piacz és Szent-Anna-utca sarkán.

szerezhető be a legjobban; hol igen nagy választék van háztartási különlegeségeken, gyermekjátékokban, műiparárunkban, piperecikkekben és mindenféle alkalmi ajándékokban.

Péncz-, szivar és cigarettatárolók, kézi bőrdöngők, fényképretek és tükrök, haj-, ruha- és fogkefék, fogápoló szerek, szappanok és illatszerek, doublé és gyász nyakláncok, brostük és fülbevalók, legyezők, teljes tennis felszerelés, hintaágyak, ugyszintén valódi egyiptomi cigarettapapírok stb.

Figyelmes és pontos kiszolgálás.